

Розділ 2

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

<http://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-1-02>
УДК 35.071.2

Крутій Олена Миколаївна

доктор державного управління, професор кафедри публічної політики
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5180-2842>
e-mail: Kruriy_olena@ukr.net

Клімова Світлана Миколаївна

доктор юридичних наук,
доцент кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5106-6873>
e-mail: svitlana@dergachi.net

МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Анотація. Сучасний стан суспільства характеризується розширенням конфліктного простору, підвищенням напруженості у суспільних відносинах між органами судової влади і громадськістю. Саме через це актуалізуються питання вдосконалення механізму взаємодії судових інституцій з громадськими об'єднаннями та активними громадянами.

Метою нашого дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка механізму взаємодії судової влади України та громадськості як основи для прийняття раціональних управлінських рішень.

Предметом дослідження виступають взаємовідносини органів судової влади з громадськими об'єднаннями та громадянами щодо прийняття управлінських рішень. Об'єктом дослідження є нормативні документи, рекомендації та стратегічні документи, що регламентують питання прийняття управлінських рішень у

© Крутій О. М., Клімова С. М., 2023

судових інституціях України, а також академічні публікації та аналітичні звіти з проблематики, яка розглядається нами. Методологія дослідження поєднує комплекс сучасних філософських, загальнонаукових, спеціально-наукових методів пізнання, включаючи діалектичний, системний, структурно-функціональний, класифікації тощо. Під час опрацювання наукових джерел і законодавства з метою повного вивчення предмета дослідження, висвітлення його властивостей було використано метод аналізу.

У статті розглядається механізм взаємодії судової влади з громадськістю та встановлено елементи такого механізму. На підставі аналізу нормативно-правових актів та результативності діяльності органів судової влади, стратегій розвитку судової гілки влади в Україні визначено напрямки вдосконалення механізму взаємодії громадян з незалежною гілкою влади – судовою з метою здійснення їхнього впливу на процес прийняття управлінських рішень.

Взаємодія органів судової влади з громадськістю з кожним роком набуває все більшого значення, посилюється вплив думки суспільства на управлінські рішення, і через це вдосконалюється механізм такої взаємодії та відбувається переформатуванням відносин держави з громадськістю, поступове впровадження міжнародних стандартів і кращих практик Ради Європи і Європейського Союзу в систему правосуддя та публічного управління України.

Обов'язковими елементами механізму взаємодії судової влади з громадськістю є не лише суб'єктно-об'єктний склад, а й цілі, принципи, функції, форми взаємодії, інформація та способи її подання, технології та технічні засоби.

Завданням функціонування такого механізму визначено забезпечення прийняття раціональних управлінських рішень Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Державною судовою адміністрацією України, апаратами судів та іншими інституціями судової гілки влади у співпраці з громадськістю.

Ураховуючи широку диференціацію взаємодії між різними суб'єктами управління в сфері правосуддя, вважаємо необхідним у подальшому визначати види і форми такої взаємодії, що має не лише методологічне, а й практичне значення, оскільки сприяє її нормалізації за певними ознаками чи критеріями, що дозволяє ефективно визначати способи її практичної реалізації.

Удосконалення механізму взаємодії судової влади з громадськістю полягає у:
1) зменшенні кількості конфліктів та переведенні взаємодії у площину реального та ефективного співробітництва; 2) підвищенні відкритості Державної судової адміністрації України та апаратів судів, їхньої готовності до діалогу з громадськістю; 3) наділенні більшими повноваженнями Громадської ради доброчесності щодо впливу на кар'єру суддів.

Ключові слова: механізм управління, взаємодія, громадськість, управлінські рішення, комунікація, судоустрій, органи судової влади, судове адміністрування.

Як цитувати: Крутій О. М., Клімова С. М. Механізм взаємодії судової влади України з громадськістю. *Теорія та практика державного управління*. 2023. Вип. 1 (76). С. 26–41. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-1-02>

Вступ. Ефективне функціонування системи судоустрою України, органів суддівського врядування та самоврядування, подальше впровадження принципу верховенства права, забезпечення незалежності інститутів правосуддя від будь-якого політичного впливу та їхня підзвітність суспільству визначено Указом Президента України як «важливий вектор розвитку української державності» [21]. Успішному досягненню поставленого главою держави завдання сприяє взаємодія органів судової влади з громадськістю, що з кожним роком набуває все більшого значення, оскільки посилюється вплив думки суспільства на управлінські рішення в цій сфері. Такі необхідні умови для ефективних управлінських рішень, як «... обов'язковість, компетентність, відповідальність» [18, с.122] гарантуються в суспільстві за наявності стабільної взаємодії органів судової влади з громадськістю. Сучасний стан суспільства характеризується розширенням конфліктного простору, підвищенням напруженості у суспільних відносинах між органами судової влади і громадськістю. Саме через це актуалізуються питання вдосконалення механізму взаємодії судових інституцій з громадськими об'єднаннями та активними громадянами.

Метою нашого дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка механізму взаємодії судової влади України та громадськості як основи для прийняття раціональних управлінських рішень.

Предметом дослідження виступають взаємовідносини органів судової влади з громадськими об'єднаннями та громадянами щодо прийняття управлінських рішень. **Об'єктом** дослідження є нормативні документи, рекомендації та стратегічні документи, що регламентують питання прийняття управлінських рішень у судових інституціях України, а також академічні публікації та аналітичні звіти з проблематики, яка розглядається нами. **Методологія** дослідження поєднує комплекс сучасних філософських, загальнонаукових, спеціально-наукових методів пізнання, включаючи діалектичний, системний, структурно-функціональний, класифікації тощо. Під час опрацювання наукових джерел і законодавства з метою повного вивчення предмета дослідження, висвітлення його властивостей було використано метод аналізу.

Огляд літератури. Механізми взаємодії органів влади з громадянами досліджували такі вчені, як: Вільньов Дж.П. (Villeneuve JP.) [40] Гурковський В. [6], Дзюндзюк В.Б. [7], Заброда Д. [8], Карлов Т.В. [10], Клімова С. М. [35], Кропивницький В. С. [12], Крутій О. М. [13], Куцевол А. А. [14], Литвин І. [15], Лопатченко І. М. [16], Мітітелю С. (Mititelu C.) [36], Серенок А. О. [24], Ткаченко Ю. С. [28], Юсіф А. [31], Яїцька Д. [32] та багато інших учених.

Питання прийняття та реалізації управлінських рішень висвітлювалися у наукових працях Бакуменка В. Д. [1], Герберта А. Саймона (Herbert A. Simon) [34], Тимофеева С. П. і Потапової Ю. В. [27] та багатьох інших дослідників.

Управлінські процеси в системі правосуддя досліджували Голобутовський Р. З. [2], Голяшкіна О. А. [3], Гресько О. Р. [5], Стрижак А. А. [25] та інші.

Виклад матеріалу. Статтею 124 Конституції України встановлено, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди. Організаційно судова влада становить цілісну систему органів судової влади, яка відповідно до ст. 125 Консти-

туції «будується за принципами територіальності та спеціалізації і визначається законом» [11]. Зокрема, за змістом ч. 3 ст. 17 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» систему судоустрою з точки зору територіальності та інстанційності складають: 1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) Верховний Суд [22]. Згідно з п. 1 ст. 18 цього Закону вищезазначені суди спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення. Окрему спеціалізацію має Вищий антикорупційний суд. У зазначеному Законі передбачено також існування Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Якщо розглядати питання ширше, то слід зазначити, що до системи судової влади належить і Конституційний Суд України, який відповідно до ст. 147 Конституції України вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та в передбачених цією Конституцією випадках інших актів здійснює офіційне тлумачення Основного Закону України [3, с.31].

Забезпечення діяльності судів проводиться під керівництвом низки суб'єктів, які вирішують як організаційні питання, так матеріально-технічні, фінансові проблеми. За сучасних умов управлінський процес не відповідає європейським стандартам повною мірою у частині одночасного поєднання принципу «незалежності судової влади» та «забезпечення підзвітності суспільству» (визначено п. 4.2 Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки) [21]. Як приклад згадаємо про надання Національному агентству з питань запобігання корупції повноважень щодо здійснення моніторингу й контролю за виконанням вимог актів законодавства стосовно запобігання конфліктів інтересів та врегулювання їх, коли діяльність суддів не узгоджується з принципом їхньої незалежності, оскільки створює передумови для прихованого впливу на них під час здійснення ними правосуддя. Науково-критичний аналіз наявних у літературі тверджень щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів [4, с.13-14; 9] дає можливість стверджувати, що Рада суддів України, яка постійно взаємодіє із громадськістю, повністю спроможна взяти на себе функцію вирішення конфлікту інтересів у судах. Отже, чинна система управління забезпеченням діяльності суддів потребує вдосконалення.

Розглянемо систему суб'єктів, що забезпечують управлінські процеси в судах України і в той же час взаємодіють з громадськістю.

Певну суб'єктність має Пленум Верховного Суду. На засідання Пленуму можуть запрошуватися представники органів державної влади, наукових установ, громадських організацій, засобів масової інформації та інші особи [22].

Вища рада правосуддя (далі – ВРП) є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі з метою забезпечення незалежності судової влади. Її функціонування здійснюється на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством [27]. ВРП готує разом із органами суддівського самоврядування, іншими органами та установами системи правосуддя, громадськими об'єднаннями щорічну доповідь про стан забезпечення незалежності суддів в Україні [27] та оприлюднює її перед суспільством. ВРП співпрацює (п. 4 ст. 73 Закону України

«Про Вищу раду правосуддя» [27]) та може залучати для роботи *Громадську раду добросовісності* (далі – ГРД), яка є незалежним громадським органом, що з 2016 року на підставі ст. 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» сприяє роботі *Вищої кваліфікаційної комісії суддів* (далі – ВККС) щодо оцінювання чинних суддів та добору кандидатів на посади суддів [22].

До складу ГРД входить двадцять членів, яких обирають терміном на два роки. Членами ГРД можуть бути представники правозахисних громадських об'єднань, науковці-правники, адвокати, журналісти, які є відомими фахівцями у сфері своєї професійної діяльності, мають високу професійну репутацію та відповідають критеріям політичної нейтральності та добросовісності [22].

Члени ГРД призначаються *зборами представників громадських об'єднань* строком на два роки, скликаються вони ВККС. Беруть участь у зборах представники громадських організацій або громадських спілок, які протягом щонайменше останніх двох років, котрі передують дню проведення зборів, здійснюють діяльність, спрямовану на боротьбу з корупцією, захист прав людини, підтримку інституційних реформ, у тому числі втілюють проекти у цих сферах [22].

Збори суддів – зібрання суддів відповідного суду, на якому вони обговорюють питання внутрішньої діяльності цього суду та ухвалюють колективні рішення [22]. На збори суддів можуть запрошуватися представники громадських об'єднань, журналісти, інші особи.

Основними функціями ГРД є (ч. 6 ст. 87 вищезазначеного Закону [22]):

- збір, перевірка та аналіз інформації щодо судді (кандидата на посаду судді);
- надання ВККС інформації щодо судді (кандидата на посаду судді);
- надання, за наявності відповідних підстав, ВККС висновку про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності, який додається до дос'є кандидата на посаду судді або до суддівського дос'є;
- делегування уповноваженого представника для участі у засіданні ВККС щодо кваліфікаційного оцінювання судді (кандидата на посаду судді) [22].

Державна судова адміністрація України (далі – ДСА) є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади [22]. Ст. 6 Положення про Державну судову адміністрацію визначено повноваження цього органу влади. Виокремимо ті, які найбільше стосуються механізму взаємодії з громадськістю: 1) забезпечення ведення офіційного веб-порталу судової влади; 2) організація та проведення конференцій, семінарів та інших заходів; 3) розгляд звернень громадян та вжиття необхідних заходів; 4) взаємодія з відповідними національними та зарубіжними інституціями з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів (п.п. 40–43 ст. 6) [20]. Реалізація наведених повноважень відбувається шляхом прийняття та реалізації управлінських рішень, які бажано, щоб утворювали раціональну модель, тобто таку «...в якій люди використовують факти та інформацію, аналіз та покрокову процедуру для прийняття рішення» [19]. За такої моделі прийняття управлінських рішень ДСА на думку авторів цієї статті матиме найдосконаліший тип і значить реалізація повноважень відбуватиметься ефективно.

Сучасне судове адміністрування в нашій державі характеризується: 1) бажанням громадськості знати як суб'єкти управління обрали оптимальне рішення; 2) намаганням вплинути на певні управлінські рішення через взаємодію «... як інтеракцію, що супроводжується комунікативними і перцептивними процесами, які в діалогічному її варіанті обумовлюються наявністю автономних суб'єктів, що мають відносно рівні ресурси, психологічну готовність та культуру ведення діалогу» [13]. Тобто «... громадськість хоче знати, що державні адміністратори обирають найкращу альтернативу» [38]. Такі бажання не завжди збігаються з принципами організації судоустрою. Тому механізм взаємодії органів судової влади містить не лише форми безпосередньої участі громадян у процесі прийняття управлінського рішення, а й включає форми опосередкованої участі. Так, Законом України «Про судоустрій і статус суддів» визначено фактори цілісності системи судоустрою (ч. 4 ст.17), серед яких є «вирішення питань внутрішньої діяльності судів органами суддівського самоврядування» [22]. У свою чергу органи суддівського самоврядування взаємодіють з громадськістю у таких формах, що є відмінними від форм взаємодії з органами місцевого самоврядування, коли відбувається «... поєднання об'єднаних відносин – діяльності, у якій громадяни намагаються впливати на урядові рішення з метою їх покращення, тоді як діяльність місцевої влади має належним чином відповідати поглядам і потребам громадян» [16].

Дві групи форм взаємодії (які включають безпосередню або опосередковану участь) описано в роботі «Citizen-Administration Relationships», які застосовуються в різних сферах публічного управління. Автори при цьому аргументують те, у якій ситуації і в якій сфері доречними є саме такі форми взаємодії [40]. З їхніми висновками не можна погодитися через те, що кожна сфера публічного управління, як і сфера забезпечення правосуддя, має свої особливості, які не є притаманними іншим сферам управління.

Розглянуті А. Юсіфом форми взаємодії, як кооперація, конкуренція та конфлікт [31, с.87], у сфері забезпечення правосуддя можуть мати місце. *Кооперація* ототожнюється зі співпрацею. У сфері правосуддя ця форма в «ідеальному» вигляді не існує. За чинним законодавством України ГРД бере активну участь у прийнятті такого управлінського рішення, як суддівське дос'є, надаючи свій висновок. Поява цього механізму стало початком налагодження системного партнерства держави із громадськістю у ході створення судової влади. *Конкуренція* у зазначеній площині наукового пошуку розглядається як певна боротьба за цінності, інтереси тощо. Певне суперництво між органами судової влади та суспільством фактично завжди має місце. Завдання політиків і учених при цьому – запропонувати такі види конкуренції, які б забезпечували практичне утвердження принципу верховенства права, ефективного і справедливого судочинства. *Конфлікт* як протиріччя, яке виникає між суспільством і органами судової влади, через протилежність інтересів чинить деструктивний вплив на систему публічного управління, а тому потребує попередження.

Розглянуті форми взаємодії існують у сфері забезпечення правосуддя у різних видах, що відмежуються один від іншого за певною сукупністю характерних

особливостей. Розглянемо деякі погляди вчених щодо видів взаємодії. І. Литвин виділив кілька видів взаємодії: координація, субординація й реординація [15, с. 80]. Тобто науковець до видів взаємодії відносить такий вид діяльності, як координація. Детально не зупиняючись на вищезазначеному, констатуємо, що з приводу такої позиції на сьогодні не існує уніфікованого бачення. Так, дослідник В. Гурковський розглядає взаємодію та координацію як окремі форми співпраці [6, с. 48]. Ми також поділяємо позицію розмежування взаємодії та координації.

Ураховуючи масштабність категорії «взаємодія», класифікація видів взаємодії набула особливої актуальності. Л. Фещенко пропонує такі класифікаційні критерії взаємодії: 1) регулярність взаємодії (систематична та епізодична); 2) характер підстави для взаємодії (ініціатива, нормативний акт); 3) спосіб реалізації спільної мети; 4) напрям діяльності; 4) зміст (характер) взаємодії (інформаційна, консультаційна, функціональна, організаційна); 5) рівень взаємодії [29, с. 139].

Дослідник Д. Заброра запропонував здійснювати класифікацію за такими критеріями: 1) метою; 2) характером зв'язків; 3) способом вирішення завдань; 4) кількістю учасників; 5) часом і тривалістю спільних дій; 6) напрямками; 7) відношенням до системи або підсистеми органів, що здійснюють боротьбу з корупцією; 8) ступенем конспірації або конфіденційності; 9) організаційно-правовою формою; 10) підставами виникнення; 11) спрямованістю функціонування [8, с. 58-59]. У цілому зазначена класифікація є лише частково придатною для аналізу механізму взаємодії органів судової влади з громадськістю під час прийняття управлінських рішень.

Прийнятним вважаємо підхід класифікації взаємодії у досліджуваній сфері за такими критеріями, який раніше було сформовано дослідником О.Р. Гресько [5, с.46]:

1. Залежно від кількості учасників:
 - проста взаємодія передбачає наявність двох учасників;
 - складна передбачає залучення трьох та більше учасників для реалізації спільної діяльності (залучення кількох суб'єктів для прийняття комунікативних рішень щодо протидії поширенню недостовірної інформації, спрямованої на дискредитацію суддів, у тому числі у соціальних мережах);
2. Залежно від характеру зв'язків:
 - безпосередня взаємодія, тобто така, в якій громадськість бере активну участь у прийнятті управлінських рішень щодо забезпечення правосуддя шляхом реалізації узгоджених безпосередніх дій;
 - опосередкована взаємодія передбачає такий вид спільної діяльності суб'єктів управління та громадськості, за якого не відбувається безпосередньої діяльності;
3. Залежно від тривалості:
 - постійна взаємодія, тобто така, котра триває безперервно (наприклад, під час роботи ГРД);
 - тимчасова виникає та реалізується протягом певного часу (наприклад, під час проведення публічного обговорення результатів реалізації Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства);

4. Залежно від наслідків:

- позитивна взаємодія, тобто така, у результаті якої було досягнуто поставленої мети, вирішено необхідні завдання та задачі;
- негативна взаємодія, тобто така, у результаті якої не вдалося досягнути бажаного результату, що й був основною метою цієї взаємодії;

5. Залежно від підстав виникнення:

- обов'язкова взаємодія, тобто така, яка визначається як обов'язок та передбачена відповідними повноваженнями суб'єкта права (як це відбувається під час підготовки щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні);
- ініціативна взаємодія, що є факультативним видом спільної діяльності, що також передбачена повноваженням відповідного суб'єкта, однак є правом, а не обов'язком такого суб'єкта, виникає за ініціативи одного з учасників (держава заохочує, а не зобов'язує суди до надання зручної для користувачів інформації про судові процеси, права та обов'язки свідків (інформаційні листи, спеціальні додатки, доставка відповідної інформації разом із повістками, відеозаписами тощо) [21]);

6. Залежно від способів реалізації: розробка та прийняття спільних актів; обмін інформацією; вироблення спільних планів і стратегій; делегування повноважень громадським об'єднанням тощо.

7. Залежно від форм інформаційних потоків: електронна та паперова. Слід погодитися Яїцькою Д.І., що останнім часом участь громадян в управлінні державними справами стала майже повністю електронною [32], але сфера забезпечення правосуддя має певні приклади паперових документів, які готуються за участі громадськості.

Ускладнення та диференціація проблем здійснення правосуддя обумовлюють необхідність підвищення різноманітності видів взаємодії судової влади з громадськістю та вдосконалення цього управлінського механізму, що становить сукупність та логічний взаємозв'язок соціальних елементів, процесів та закономірностей. Його основою за твердженням І. Чорнобилі [30] є організаційна складова. А склад елементів та порядок функціонування механізмів управління визначається цілями, засобами впливу на об'єкт, зв'язками між елементами системи, наявністю ресурсів та можливостей конкретної ситуації.

Концептуальну будову організаційного механізму описали Р. Рудніцька, О. Сидорчук і О. Стельмах. Ця модель передбачає, що до складу організаційно-правового механізму державного управління входять: потреби та інтереси суспільства, об'єкти, суб'єкти управління, їхня мета, завдання, функції, методи управління, організаційні структури та результати їхнього функціонування, а також правове, нормативне та інформаційне забезпечення [23]. Спираючись на засади цієї теорії, слід визнати обов'язковими елементами механізму взаємодії судової влади з громадськістю не лише суб'єктно-об'єктний склад, а й цілі, принципи, функції, форми взаємодії, способи обміну інформації, технології та технічні засоби.

Удосконалення цього механізму полягає у такому: 1) «... поглибленні знання громадян про судову систему та особливості захисту їх порушених прав, свобод та

законних інтересів в органах судової влади; 2) підвищенні іміджу судової влади та зміцненні довіри до неї з боку громадськості; 3) системному інформуванні між судами та громадськістю» [2, с.47]; 4) підвищенні відкритості ДСА та апаратів судів, їхньої готовності до діалогу з громадськістю; 5) наділенні реальними повноваженнями ГРД щодо впливу на кар'єру суддів; 6) зменшенні кількості конфліктів та переведення відносин у площину реального та ефективного співробітництва.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень.

Досягнення належної якості управлінських рішень у судовій гілці влади відбувається через урахування думки громадськості. У судовому адмініструванні прийняття рішень має специфіку, носить формалізований характер, оскільки прийняте та реалізоване рішення стосується не однієї особи або навіть групи людей, а забезпечення правосуддя. Потреби суспільства повинні враховуватися під час прийняття управлінських рішень.

Механізм взаємодії судової влади з громадськістю включає організаційно-правові, комунікаційні та інформаційно-технічні складники. Завданням функціонування такого механізму є забезпечення прийняття управлінських рішень Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Державною судовою адміністрацією України, апаратами судів та іншими інституціями судової гілки влади у співпраці з громадськістю.

Ураховуючи наявність широкої диференціації взаємодії між різними суб'єктами управління у сфері правосуддя, вважаємо за необхідне визначати види та форми взаємодії. Виявлення чітких видів взаємодії органів судової влади з громадськістю має не лише теоретико-методологічне, а й практичне значення, оскільки сприяє її нормалізації за певними ознаками чи критеріями, що дозволяє чітко визначати способи її практичної реалізації. Запропоновано у майбутніх наукових роботах класифікувати види взаємодії судової влади з громадськістю залежно від: 1) кількості учасників; 2) характеру зв'язків; 3) підстав виникнення; 4) наслідків; 5) тривалості; 6) реалізації; 7) форм інформаційних потоків.

Механізм взаємодії судової влади України з громадськістю потребує вдосконалення. Врахування потреб суспільства, їхніх очікувань під час належної організації роботи суду, а також здійснення ефективних адміністративних функцій, мають важливе значення не лише для вдосконалення національної системи правосуддя, підвищення її ефективності, а й для її наближення до стандартів Європейського Союзу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
2. Голобутовський Р. З. Взаємодія судової влади з громадськістю: теоретико-прикладний аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3. С. 43-49. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/NV_3_2016_n.pdf
3. Голяшкіна О. А. Органи судової влади у механізмі запобігання та подолання конфлікту інтересів у публічному управлінні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: «Державне управління»*. 2018. № 6. С. 30-37.

4. Голяшкіна О. А. Організаційно-правовий механізм запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у публічному управлінні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 – Механізми державного управління. Київ, 2021. 22 с.
5. Гресько О. Р. Види взаємодії адміністративних судів з органами публічного адміністрування та громадськістю. Актуальні проблеми юридичної науки та практики у XXI столітті : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 23–24 вересня 2021 року). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.45-49. URL: <https://dSPACE.megu.edu.ua:8443/xmlui/bitstream/handle/123456789/2492/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%28%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=45>
6. Гурковський В. Організаційно-правові питання взаємодії органів державної влади у сфері національної інформаційної безпеки : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2004. 225 с.
7. Дзюндзюк Б. В. Механізм взаємодії органів влади з громадянами в умовах віртуалізації суспільних відносин. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 6. С. 123-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_6_25
8. Заброта Д. Взаємодія суб'єктів боротьби з корупцією (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Київ, 2005. 233 с.
9. Індикатори визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики: Затверджено в уточненій редакції рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020. URL: <https://grd.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Indykatory-HRD-vid-16.12.2020.pdf>
10. Карлов Т. В. Удосконалення механізмів управління конфліктами у взаємодії органів влади та громадськості в Україні: регіональний підхід. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 3. С. 69-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_3_11
11. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4761>
12. Кропивницький В. С. Механізми публічного управління та адміністрування у сфері цивільного захисту в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра держ. упр. : 25.00.02 – Механізми державного управління. 2022. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0522U100100>
13. Крутій О. М. Комплексний механізм діалогової взаємодії органів влади і громадськості. *Державне будівництво*. 2010. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_1_28
14. Куцевол А. А. Напрями оптимізації ризиків у механізмі взаємодії органів державної влади України з партнерами з розвитку в умовах євроінтеграції. *Теорія та практика державного управління*. 2020. Вип. 4. С. 204-211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2020_4_28
15. Литвин І. Адміністративно-правове регулювання взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2009. 190 с.
16. Лопатченко І. М. Застосування соціальних мереж як сучасного механізму взаємодії органів влади і громадськості. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Державне управління*. 2018. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadsdu_2018_4_6
17. Мороз С. А. Механізми публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра держ. упр. : 25.00.02 – Механізми державного управління. 2023.
18. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 166 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>

19. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1798-19#n27>
20. Про затвердження Положення про Державну судову адміністрацію України : рішення Вищої Ради правосуддя 17.01.2019 р. № 141/0/15-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19#Text>
21. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки : Указ Президента України від 11.06.2021 р. № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>
22. Про судовустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/1402-19>
23. Рудніцька Р. М., Сидорчук О. Г., Стельмах О. М. Механізми державного управління: сутність і зміст. Механізми державного управління: сутність і зміст / за наук. ред. д.е.н., проф. М. Д. Лесечка, к. е. н., доц. А. О. Чемериса. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2005. 28 с.
24. Серенюк А. О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. *Теорія та практика державного управління*. 2014. Вип. 3. С. 43-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2014_3_8
25. Стрижак А. А. Державне управління забезпеченням діяльності суддів загальної юрисдикції : дис. ... канд. юрид. Наук : 12.00.07. Київ, 2005. 183 с.
26. Сторожев Р. І. Механізми забезпечення розвитку лідерства в публічно-управлінській діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра держ. упр. : 25.00.02 – Механізми державного управління. 2022. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0522U100101>
27. Тимофєєв С. П., Потапова Ю. В. Експертний супровід процесу прийняття управлінських рішень в органах публічної влади. *Могилянські читання – 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти* : XXIV Всеукр. наук.-практ. конф. 2021. С. 45-47.
28. Ткаченко Ю. С. Система контрольного механізму як засобу взаємодії органів публічної адміністрації та інституцій громадянського суспільства. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 2. С. 99-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_2_19
29. Фещенко Л. Взаємодія органів внутрішніх справ з державною податковою службою у здійсненні правоохоронної діяльності : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Київ, 2007. 217 с.
30. Чорнобиль І. Є. Механізм державного управління процесом адаптації персоналу в органах публічної влади України. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Вип. 31 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2012. С. 279-288.
31. Юсіф А. Специфіка трансформації взаємовідносин держави та громадянського суспільства як основа модернізації державного управління. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. № 1(67). С. 85-93. URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1\(67\)-12](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1(67)-12)
32. Яїцька Д. Особливості участі громадян у публічному управлінні в умовах воєнного стану в Україні. *Проблеми законності*. 2022. №158. С. 29–46. URL: <https://doi.org/10.21564/2414-990X.158.265030>
33. Chengren Yan. Research on I-M Model of Supply Chain Risk Path Identification. *SHS Web Conf.*, 169 (2023) 01021. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202316901021>
34. Herbert A. Simon. Making Management Decisions: the Role of Intuition and Emotion. *Academy of Management Perspectives*. 1987. Vol. 1. № 1. URL: <https://doi.org/10.5465/ame.1987.4275905>

35. Klimova S. M. Low level of public financial literacy as a challenge to the financial security of Ukraine. *International security studios: managerial, economic, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects* : International collective monograph. Georgian Aviation University, Tbilisi, Georgia, 2023. P. 601-615. DOI 10.5281/zenodo.7825520
36. Mititelu C. Citizen Participation: Rationales and Approaches. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham., 2022. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_3635
37. Nutt P. C., Nutt, P. C., Wilson D. C. *Building an Action-theory of Decision making*. Handbook of Decision Making, New York : Wiley, 2010.
38. Prunty R. Comprehensive Model of Decision-Making. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham., 2022. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_25
39. Uzonwanne F.C. Rational Model of Decision-Making. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham., 2022. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_2474
40. Villeneuve JP. Citizen-Administration Relationships. In: Farazmand, A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham., 2022. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_2340

Стаття надійшла до редакції 27.04.2023

Стаття рекомендована до друку 05.06.2023

Olena Krutii, Doctor of Science in Public Administration,
Professor of the Department of Public Policy,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University, Maidan Svobody 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5180-2842> e-mail: Kruriiy_elen@ukr.net

Svitlana Klimova, Doctor of Science in Law,
Associate Professor of the Department of Law, National Security and European Integration,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5106-6873> e-mail: svitlana@dergachi.net

THE MECHANISM OF INTERACTION OF THE JUDICIAL AUTHORITY OF UKRAINE WITH THE PUBLIC

Abstract. The current state of society is characterized by the expansion of the conflict space, the increase in tension in social relations between the judicial authorities and the public. It is precisely because of this that issues of improving the mechanism of interaction between judicial institutions and public associations and active citizens are being brought into focus.

The purpose of this research is to substantiate theoretical and methodological principles and develop a mechanism of interaction between the judiciary of Ukraine and the public as a basis for making rational administrative decisions.

The subject of the study is the relationship between judicial authorities and public associations and citizens regarding management decision-making. The object of the research is normative documents, recommendations and strategic documents regulating the issue of administrative decision-making in the judicial institutions of Ukraine, as well as academic publications and analytical reports on the issues, which are under consideration in this article. The research methodology combines a complex of modern philosophical, general scientific, special scientific methods of cognition, including dialectical, systemic, structural-functional, classification, etc. While processing the scientific sources and legislation in order to thoroughly study the subject of research, highlight its properties, the method of analysis was used.

The article examines the mechanism of interaction between the judiciary and the public and establishes the elements of such a mechanism. Based on the analysis of normative-and-legal acts and the effectiveness of the activities of judicial authorities, strategies for the development of the judicial branch of government in Ukraine, the directions to improve the mechanism of interaction of citizens with the independent branch of government - the judiciary, with the aim of exerting their influence on the process of making administrative decisions - have been determined.

The interaction of judicial authorities with the public is becoming more and more important every year, the influence of public opinion on administrative decisions is increasing, and because of this, the mechanism of such interaction is being improved and the state's relations with the public are being reformatted, the gradual introduction of international standards and best practices of the Council of Europe and the European Union in system of justice and public administration of Ukraine.

Mandatory elements of the mechanism of interaction of the judiciary with the public are not only the subject-object composition, but also the goals, principles, functions, forms of interaction, information and methods of its presentation, technologies and technical means.

The task of the operation of such a mechanism is defined as ensuring the adoption of rational administrative decisions by the Higher Qualification Commission of Judges of Ukraine, the State Judicial Administration of Ukraine, court apparatuses and other institutions of the judicial branch of government in cooperation with the public.

Taking into account the wide differentiation of interaction between various subjects of management in the sphere of justice, we consider it necessary to further define the types and forms of such interaction, which has not only methodological, but also practical significance, as it contributes to its normalization according to certain signs or criteria, which allows to effectively determine methods of its practical implementation.

The improvement of the mechanism of interaction between the judiciary and the public is in: 1) reducing the number of conflicts and transferring interaction to the level of real and effective cooperation; 2) increasing the openness of the State Judicial Administration of Ukraine and court apparatuses, their readiness for dialogue with the public; 3) granting the Public Integrity Council more powers to influence the career of judges.

Keywords: *management mechanism, interaction, the public, administrative decisions, communication, judicial system, judicial authorities, judicial administration.*

In cites: Krutii O. M., Klimova S. M. (2023). The Mechanism of Interaction of the Judicial Authority of Ukraine with the Public. *Theory and Practice of Public Administration*, 1 (76), pp. 26–41. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-1-02> [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. Bakumenko, V. D. (2000). *Formation of state-management decisions: problems of theory, methodology, practice*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Holobutovskyi, R. Z. (2016). Interaction of the judiciary with the public: theoretical and applied aspect. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 3, 43-49. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/NV_3_2016_n.pdf
3. Golyashkina, O. A. (2018). Bodies of judicial power in the mechanism of preventing and overcoming conflicts of interest in public administration. *Scholarly notes of Taurida V.I. Vernadsky National University. Public Management and Administration*, 6, 30-37. [in Ukrainian].
4. Golyashkina, O. A. (2021). *Organizational and legal mechanism of prevention and settlement of conflict of interests in public administration*. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
5. Gresko, O.R. (2021). Types of interaction of administrative courts with public administration bodies and the public. *Actual problems of legal science and practice in the 21st century: materials of the int. scient. and pract. conf.* (pp. 45-49). URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/xmlui/bitstream/handle/123456789/2492/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%28%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=45>
6. Gurkovsky, V. (2004). *Organizational and legal issues of interaction of state authorities in the field of national information security*. Doctoral Thesis. Kyiv [in Ukrainian].
7. Dzyundzyuk, B.V. (2016). The mechanism of interaction between authorities and citizens in the conditions of virtualization of public relations. *Investments: practice and experience*, 6, 123-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_6_25 [in Ukrainian].
8. Zabroda, D. (2005). *Interaction of entities fighting corruption (administrative and legal aspect)*. Doctoral Thesis. Kyiv [in Ukrainian].
9. Decision of Public Integrity Council on the indicators for determining the non-compliance of judges (candidates for the post of judge) with the criteria of integrity and professional ethics (2020, December 16). URL: <https://grd.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Indykatory-HRD-vid-16.12.2020.pdf>
10. Karlov, T.V. (2018). Improving conflict management mechanisms in the interaction of authorities and the public in Ukraine: a regional approach. *Public administration and local government : collection of science pr. / Nats. Acad. state example under the President of Ukraine, Dnipropetrovsk. regional state university example*, 3, 69-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_3_11
11. Constitution of Ukraine. (1996, June). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
12. Kropyvnytskyi, V. S. (2022). *Mechanisms of public management and administration in the field of civil defense in Ukraine*. Extended abstract of candidate's thesis. [in Ukrainian]. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0522U100100>
13. Krutiy, O. M. (2010). Complex mechanism of dialogue interaction between authorities and the public. *State construction*, 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_1_28
14. Kutsevol, A. A. (2020). Directions of risk optimization in the mechanism of interaction between state authorities of Ukraine and development partners in the conditions of European integration. *Theory and practice of public administration*, 4, 204-211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2020_4_28
15. Lytvyn, I. (2009). *Administrative and legal regulation of interaction between local executive bodies and local self-government bodies*. Doctoral Thesis. Irpin. [in Ukrainian].
16. Lopatchenko, I. M. (2018). Application of social networks as a modern mechanism of interaction between authorities and the public. *Bulletin of the National Academy of the State*

Border Guard Service of Ukraine. Series: Public administration, 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpsdu_2018_4_6

17. Moroz, C. A. (2023). *Mechanisms of public management in the sphere of quality assurance of higher education in Ukraine*. Extended abstract of Doctoral Thesis. Kharkiv. [in Ukrainian].

18. Lazorenko, T. V., & Perminova, S. O. (2021). *Basics of management*. Kyiv [in Ukrainian].

19. Law of Ukraine № 1798-VIII "About the Supreme Council of Justice" (2016, December). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1798-19#n27>

20. Decision of the High Council of Justice No. 141/0/15-19 "On the approval of the Regulation on the State Judicial Administration of Ukraine" (2019, January). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19#Text>

21. Decree of the President of Ukraine № 231/2021 "On the Strategy for the Development of the Justice System and Constitutional Judiciary for 2021-2023" (2021, June). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>

22. Law of Ukraine № 1402-VIII "About the judiciary and the status of judges" (2016, June). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/1402-19>

23. Rudnitska, R. M., Sydorchuk, O. G., & Stelmakh, O. M. (2005). *Mechanisms of state administration: essence and content*. Lviv [in Ukrainian].

24. Serenok, A. O. (2014). Mechanisms of interaction between authorities and citizens in electronic government. *Theory and practice of public administration*, 3, 43-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2014_3_8

25. Stryzhak, A. A. (2005). *State management of ensuring the activities of judges of general jurisdiction*. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

26. Storozhev, R. I. (2022). *Mechanisms for ensuring the development of leadership in public management activity*. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv. [in Ukrainian]. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0522U100101>

27. Timofeev, S. P., & Potapova, Yu. V. (2021). Expert support of the process of making management decisions in public authorities. Mohyla readings – 2021. *Experience and trends in the development of society in Ukraine: global, national and regional aspects: materials of the int. scient. and pract. conf.* Kyiv (pp. 45-47). [in Ukrainian].

28. Tkachenko, Yu. S. (2018). The control mechanism system as a means of interaction between public administration bodies and civil society institutions. *Legal journal of Donbass*, 2, 99-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_2_19

29. Feshchenko, L. (2007). *Interaction of internal affairs bodies with the state tax service in the implementation of law enforcement activities*. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv. [in Ukrainian].

30. Chornobyl, I. E. (2012). Mechanism of state management of the process of personnel adaptation in public authorities of Ukraine. *Efficiency of public administration*, 31, 279-288. Lviv [in Ukrainian].

31. Yusif, A. (2023). THE SPECIFICS OF THE TRANSFORMATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE STATE AND CIVIL SOCIETY AS A BASIS FOR THE MODERNIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION. *Scientific Works of Interregional Academy of Personnel Management. Political Sciences and Public Management*, 1(67), 85-93. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1\(67\)-12](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1(67)-12)

32. Yaitska, D. (2022). The Specifics of Citizens' Participation in Public Administration Under the Martial Law in Ukraine. *Problems of Legality*, (158), 29-46. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.158.265030>

33. Jin Xiangshu, Yuan Wenyan, Wu Jun, Li Jian, Wang Yajing. (2020). Research on supply chain financial risk control based on revenue-sharing and two-way option contract [J]. *China Management Science*, 28 (01): 68-78. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202316901021>

34. Herbert, A. Simon. (1987). Making Management Decisions: the Role of Intuition and Emotion. *Academy of Management Perspectives*. Vol. 1. № 1. URL: <https://doi.org/10.5465/ame.1987.4275905>

35. Klimova, S. M. (2023). Low level of public financial literacy as a challenge to the financial security of Ukraine. *International security studios: managerial, economic, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects : International collective monograph*. Tbilisi: Georgian Aviation University. (pp. 601-615). DOI 10.5281/zenodo.7825520

36. Mititelu, C. (2022). Citizen Participation: Rationales and Approaches. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_3635

37. Nutt, P. C., Nutt, P. C., & Wilson, D. C. (2010). *Building an Action-theory of Decision making*. Handbook of Decision Making, New York : Wiley.

38. Prunty, R. (2022). Comprehensive Model of Decision-Making. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_25

39. Uzonwanne, F.C. (2022). Rational Model of Decision-Making. In: Farazmand A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_2474

40. Villeneuve, JP. (2022). Citizen-Administration Relationships. In: Farazmand, A. (eds) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-66252-3_2340

The article was received by the editors 27.04.2023

The article is recommended for printing 05.06.2023